

РЕШЕНИЕ

№ 11621

гр. София, 04.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 18.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова и при участието на прокурора Мария Малинова, като разгледа дело номер **8786** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуален кодекс (АПК), във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на „Уолтърн Асошийтс – България“ ООД, с която се иска осъждане на Министерство на туризма да заплати сумата в размер на 1 000 лева, явяваща се частичен иск от общата сума 1 347 000 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи (стойността на неполучената безвъзмездна финансова помощ по схема BG -[ЕИК]-20210-06), което е резултат от постановена незаконосъобразна Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на вземането.

В исковата молба се посочва за издадена Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, с която на ищеца е отказано отпускането на безвъзмездна финансова помощ по схема BG -[ЕИК]-20210-06 в размер на 1 347 000 лева (в първоначалната искова молба се поддържа с 600 лева повече) , която е отменена с решение по адм. д. № 9803/2022 г. по описа на АССТГ, оставено в сила с решение по адм. д. № 10780/2023 г. по описа на ВАС. Поддържа, че крайната дата, до която е следвало да се получи безвъзмездната финансова помощ е 25.03.2022 г., на която дата са изплатени помощи на други лица. Счита, че издаването на отменената заповед е довело до пропускане на сигурно увеличаване на имуществото със стойността на

безвъзмездната финансова помощ в размер на 1 347 000 лева.

Ответната страна - Министерство на туризма, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на исковата претенция. Поддържа за липсата на причинна връзка между вредите и отменената заповед. Пояснява, че преписката е върната от съда на органа за произнасяне по заявление вх. № BG-[ЕИК]-2021-06-0304, подадено от ищеца за отпускане на безвъзмездната финансова помощ. В тази връзка същото следва да се разглежда от постоянно действаща оценителна комисия, която да се съобрази с указанията на съда.

Представител на прокуратурата изразява становище за неоснователност на исковата претенция.

Съдът, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

„Уолтън Асошийтс – България“ ООД е подало чрез СУНИ заявление (формуляр за кандидатстване) вх. № BG-176789478-2021-06.0304, с което е поискано предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в размер на 1 347 600 лева по схема BG-176789478-2021-06, обявена в изпълнение на държавна помощ SA.100885(2021/N) от 17.01.2022г., във връзка с чл. 1, ал. 5, т. 9, буква „в“ и ал. 7 от ЗДБРБ за 2021 г.

Мярката представлява схема за държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради введените противоепидемични мерки заради COVID-19. Средствата се изплащат след получаването на положително решение от Европейската комисия за съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, параграф 3, буква "б" от ДФЕС – чл. 2 от Постановление № 405 от 25 ноември 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата по схема за предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради введените противоепидемични мерки (ПМС № 405/25.11.2021 г.). Средствата в общ размер до 30 000 000 лева се разпределят на пропорционален принцип спрямо броя на одобрените заявления за подпомагане и реализирания оборот по допустимите КИД-2008 през 2019 г. без данък върху добавената стойност (ДДС), но не повече от 20 на сто от реализирания оборот през 2019 г. без ДДС, като индивидуален максимален размер за допустимите кандидати в туристическия сектор и не повече от размера на загубата, която е разликата на стойността на реализирания оборот през 2019 г. без ДДС минус сумарната стойност на реализирания оборот през 2020 г. без ДДС и всички получени държавни помощи през 2020 и 2021 г. – чл. 3 от ПМС № 405/25.11.2021 г. В чл. 4 от ПМС № 405/25.11.2021 г. е посочено, че администратор на държавната помощ съгласно чл. 9 от Закона за държавните помощи е министърът на туризма.

Издадена е Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, с което е отхвърлено заявлението вх. № BG-176789478-2021-06.0304 и е отказано на „Уолтън Асошийтс – България“ ООД предоставяне на поисканата безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06, обявена в изпълнение на държавна помощ SA.100885(2021/N) от 17.01.2022г., във връзка с чл. 1, ал. 5, т. 9, буква „в“ и ал. 7 от ЗДБРБ за 2021 г.

Органът е приел, че „Уолтън Асошийтс – България“ ООД има задължения към Столична община, поради което не попада в кръга на допустимите кандидати в

схемата по т. 7 „Недопустими кандидати“ от Указанията за кандидатстване, подт. 7.1 и Критерии VI.3. Група, VI – ти етап от Критерии за оценка на административното съответствие с Оценителния лист. В тази връзка е направен извод, че кандидатът не отговаря на предварително обявените критерии за допустимост и по тази причина заявлението следва да се отхвърли.

„Уолтър Асошиейтс – България“ ООД е обжалвал административния акт, за което е поставено решение № 5412/17.08.2023 г. по адм. д. № 9803/2022 г. по описа на АССГ, с което е отменена Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, а преписката е върната на министъра на туризма за ново произнасяне по заявлението при спазване на дадените задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона. В съдебния акт е прието, че условието за допустимост на кандидатите е да липсват публични държавни и общински задължения по чл. 162, ал. 2, т. 1 ДОПК от съответния кандидат, безспорни и изискуеми най - късно към 31.12.2019 г. Наличието на задължения, възникнали и станали изискуеми след 31.12.2019 г. не е основание само по себе си за класифициране на една кандидатура като недопустима за подпомагане. Съдът е приел, че липсата на задължения по чл. 162, ал. 2, т. 1 ДОПК преди 01.01.2020 г., следва да се установи по служебен път от администратора на помощта или лицата, на които той е възложил оценката за съответствие на кандидатурите, а не чрез представяне на удостоверение от кандидатите. Според съда задължението за служебна проверка на това обстоятелство е изрично записано в указанията за кандидатстване. В тази връзка е направен извод за липсата на фактически установявания от органа, при което не се установява наличие на посоченото основание за недопустимост на заявлението. Уточнено е, че само при наличие на конкретни доказани факти може да се постанови правомерен отказ от страна на административния орган, респективно отхвърляне на заявлението на кандидата.

Обсъжданият съдебен акт на АССГ е оставен в сила с решение № 6560/29.05.2024 г. по адм. д. № 10780/2023 г. по описа на ВАС. Касационната инстанция напълно е споделила изводите на първата инстанция за допуснати от органа съществени процесуални нарушения, свързани с липсата на конкретика, относно вида, размера и периода на публичните задължения на кандидата към Столична община, както и с какъв акт те са установени и дали същият е стабилен, които са необходими с оглед преценката дали същите попадат в обхвата на чл. 6, ал. 2, т. 1 от ПМС № 405/25.11.2021 г., т. е. компетентният орган не е изпълнил задължението за достоверно и ясно да посочи действително установено от него, отнасящо се за наличие на публични задължения.

Във връзка с постановения съдебен акт, с който е върната преписката на органа, е издадена Заповед № Т-РД-16-403/04.11.2022 г. от министъра на туризма, с която са определени съставите на постоянно действащите оценителни комисии за разглеждане на заявления, за които преписката е върната от съда за ново произнасяне. Със заповедта са дадени указания на комисията за начина на извършване на оценка. С последващи издадени заповеди е променян състава на оценителната комисия.

Издадена е Заповед № Т-РД-16-8/15.01.2024 г. от министъра на туризма, с която е създадена Постоянно действаща оценителна комисия (ПДОК) за преразглеждане на заявления по схема BG-176789478-2021-06 „Предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали от пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведени

противоепидемични мерки“ – раздел I, т. 7 от обсъжданата заповед. В останалата част от заповедта са регламентирани конкретните правомощията на членовете на ПДОК, начина на оценяване и правила за разглеждане на преписки, които са върнати на органа във връзка с изпълнение на съдебен акт.

Именно сочената Заповед № Т-РД-16-8/15.01.2024 г. от министъра на туризма дава основание на съда да приеме, че към момента е налице висящо административно производство по разглеждане на заявлението на „Уолтън Асошийтс – България“ ООД за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схема BG-[ЕИК]-20210-06.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

На основание чл. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове.

В случая се претендират обезщетения за претърпени имуществени, изразяващи се в пропусната полза от получаване на претендирана безвъзмездна финансова помощ, причинени от незаконосъобразен административен акт, отменен със съдебен акт. В тази връзка в тежест на ищцовата страна е да установи кумулативното наличие на следните предпоставки: 1. Отменен незаконосъобразен акт, издаден от орган, принадлежащ в структурата на Министерство на туризма; 2. Наличие на сочените имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи (неосъществено сигурно увеличаване на имуществото) в размер на стойността на неполучената безвъзмездна финансова помощ по схема BG-[ЕИК]-20210-06; 3. Причинно – следствена връзка между незаконосъобразната заповед и настъпилия вредоносен резултат. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на ответника.

Налице е първата предпоставка, а именно соченият от ищеца незаконосъобразен акт - Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, с който е отхвърлено заявлението на ищца за изплащане на безвъзмездна финансова помощ в размер на 1 347 600 лева по схема BG-176789478-2021-06 „Предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали от пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведени противоепидемични мерки“. Това е така, тъй като е отменена тази заповед, за което е постановено решение по адм. д. № 9803/2022 г. по описа на АССГ, оставено в сила с решение по адм. д. № 10780/2023 г. по описа на ВАС.

Съдът намира, че не са налице останалите елементи от фактическия състав, тъй като към момента не са настъпили сочените от ищеца вреди (пропуснати ползи от получаването на безвъзмездна финансова помощ), респ. липсва причинна връзка между сочената незаконосъобразна заповед и сочените имуществени вреди. Също така искът е преждевременно подаден.

Вярно, че е налице незаконосъобразен акт, с който е ограничена възможността на ищеца да получи безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06. В случая обаче със съдебния акт по отмяната на този административен акт, съдът не се е произнесъл по същество дали ищецът има право на получаване на безвъзмездна финансова помощ, т. е. не се е произнесъл по спорното материално право. Това е така, тъй като съдът е констатирал съществени процесуални нарушения, извършени от

органа, свързани с установяване на релевантните факти за наличието или липсата на публични вземания. В тази връзка на основание чл. 173, ал. 2 АПК е върната преписката на органа за издаване на акт след установяване на тези релевантните факти (разбира се и на останалите релевантни факти, имащи значение за отпускане на помощта). Съдът не е дал указания на органа за представяне на безвъзмездна финансова помощ, а единствено за установяване на всички значими за случая факти. Това означава, че в момента е налице висящо административно производство по предоставяне безвъзмездна финансова помощ, при което органът може да се произнесе положително или отрицателно по заявлението на ищеца след като установи всички факти.

За да са налице сочените имуществени вреди (пропуснати ползи от получаването на безвъзмездна финансова помощ), е необходимо наличието на съдебен акт или административен акт, даващи основание за получаване на безвъзмездна финансова помощ, но същата не може да се изплати поради някакви обстоятелства (напр. изчерпване на средствата, изтичане на определен срок и т.н.). В другите хипотези при положително решение за ищеца (че му принадлежи правото на получаване на безвъзмездна финансова помощ), то същият има възможност да търси изпълнение (изплащане на обезщетението) на същото. В случая е налице висящо административно производство, което има за цел произнасяне по същество, а именно дали „Уолтън Асошийтс – България“ ООД има право на получаване на безвъзмездна финансова помощ. Съдът по настоящото производство няма право да се произнася дали „Уолтън Асошийтс – България“ ООД дали има право да получи безвъзмездна финансова помощ, тъй като това е в правомощията на органа, а при отказ на последния, то съдът, разглеждащ законосъобразността на този отказ, може да се произнесе за притежанието на материалното право. Противното би означавало настоящият съд да замести правомощията на органа, което е недопустимо, а и е възможно да се достигне до двойно плащане, ако органът впоследствие се произнесе положително по заявлението (в тази връзка е отказано и допускането на съдебно – счетоводна експертиза за установяване на размера на дължимата помощ).

Горните съображения дават основание на съда да направи извод, че към настоящия момент не са възникнали имуществени вреди, тъй като ищецът не е лишен от получаването на безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06, доколкото е налице висящо административно производство, имащо за предмет разглеждане на заявлението за отпускане на такава помощ. В този смисъл към момента няма как да се формира пропусната полза, която се изразява в пропускане на възможността за сигурно увеличаване на имуществото на ищеца с размер на безвъзмездната финансова помощ. Липсата на акт, даващ основание за получаването на такава помощ, дължащ се на висящо административно производство, означава, че няма как да е налице сигурност в увеличението на имуществото. Горното допълнително означава за липсата причинно – следствена връзка между сочената незаконосъобразна Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма и сочените пропуснати ползи. Вярно, че тази заповед може да доведе до закъснение при изплащане на безвъзмездната финансова помощ, но в исковата молба липсва въведено твърдение за наличие на вреди, причинени от закъснението.

Горното води до извод за неоснователност на предявената искова претенция и като такава следва да се отхвърли.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 АПК ответната страна има

право на разноси, които са в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, който е минималният размер, съответстващ на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения иск от „Уолтън Асошийтс – България“ ООД срещу Министерство на туризма за осъждане на ответника да заплати сумата в размер на 1 000 лева, явяваща се частичен иск от общата сума 1 347 000 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи (стойността на неполучената безвъзмездна финансова помощ по схема BG-[ЕИК]-20210-06), което е резултат от постановена незаконосъобразна Заповед № Т-РД-27-666/29.03.2022 г. на министъра на туризма, ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на вземането.

ОСЪЖДА „Уолтън Асошийтс – България“ ООД да заплати на Министерство на туризма сумата в размер на 100 лева, представляваща направени разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: